

5. Kontseptsia rozvytku derzhavno-privatnoho partnerstva v Ukraini na 2013–2018 roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.08.2013 r. № 739-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-%D1%80#n8>.

6. Maisuradze, M.J. (2013). Normatyvno-pravove zabezpechennia zdiisnennia derzhavno-privatnoho partnerstva v Ukraini [Regulatory and legal support for the implementation of public-private partnership in Ukraine]. *Ekonomika ta pravo*, 3(37), 115–123 [in Ukrainian].

7. Maslikova, I.I. (2012). Instytutsionalni vymiry diialnosti u sferi kultury [Institutional dimensions of cultural activity]. *Humanitarnyi chasopys*, 3, 55–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gumc_2012_3_9 [in Ukrainian].

8. Pro derzhavno-privatne partnerstvo: Zakon Ukrainy vid 01.07.2010 r. № 2404-VI. Data onovlennia: 30.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.

9. Pro zasady derzhavnoi rehuliatornoi polityky u sferi hospodarskoi diialnosti: Zakon Ukrainy vid 11.09.2003 r. № 1160-IV. Data onovlennia: 28.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.

10. Pro kontsesiiu: Zakon Ukrainy vid 03.10.2019 r. № 155-IX. Data onovlennia: 28.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20>.

11. Pro kulturu: Zakon Ukrainy vid 14.12.2010 r. № 2778-VI. Data onovlennia: 27.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.

12. Stan zdiisnennia DPP v Ukraini / Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine. Data onovlennia: 29.04.2020. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini>.

13. Stratehiia staloho rozvytku "Ukraina-2020": Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12.01.2015 r. № 5/2015. Data onovlennia: 26.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.

Надійшла до редакції 15.05.2020 р.

Іванов Дмитро Валерійович,
здобувач кафедри економічної політики та менеджменту,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0003-2130-8824

УДК 353.5: 332.142.4

doi: 10.34213/tp.20.02.17

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЙ ЯК ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ КАТЕГОРІЇ

Удосконалено систематизацію наукових підходів до визначення поняття “економічний потенціал території” як державно-управлінської категорії, що дозволило виокремити ресурсний, галузевий, інституціональний, системний, комплексний підходи. Дістав подальшого розвитку категорійний апарат шляхом уточнення поняття “розвиток економічного потенціалу територій”.

Ключові слова: державне регулювання, механізм державного регулювання, економічний потенціал, економічний потенціал території, розвиток економічного потенціалу території.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку посилення впливу інтеграційних процесів на всі сфери суспільного життя, процесів децентралізації управління, прискорений розвиток соціально-економічних систем вимагає зміцнення конкурентних переваг територій. Важливим аспектом цього процесу є приділення уваги визначенню сутності розвитку економічного потенціалу територій, що є передумовою забезпечення якісних державно-управлінських перетворень, та реалізації положень триєдиної концепції сталого розвитку як на державному, так і на регіональному й місцевому рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання дослідження теоретичних підходів до визначення сутності розвитку економічного потенціалу територій розкрито у працях багатьох як вітчизняних, так і закордонних вчених. Проте нині недостатньо приділено уваги питанням висвітлення його саме як державно-управлінської категорії.

Метою статті є розкриття теоретичних підходів до визначення сутності розвитку економічного потенціалу територій як державно-управлінської категорії.

Виклад основного матеріалу. Нині назріла необхідність перегляду підходів до здійснення державної економічної політики. Зокрема, С. Майстро розуміє її як механізм використання інструментів регулювання для досягнення національних інтересів [9]. Але якщо розглядати здатність території розвивати свій економічний потенціал як результат реалізації національного інтересу, то саме він виступає нагальним завданням реалізації державної економічної політики.

Розгляньмо більш детально сутність категорії “розвиток економічного потенціалу території”.

Дослідження наукових робіт свідчить про відсутність серед вчених єдиного бачення сутності розвитку економічного потенціалу як державно-управлінської категорії, визначення його змісту, складників та базових елементів. На нашу думку, розгляд цієї категорії необхідно здійснювати в декілька етапів. На першому етапі слід простежити етимологію категорій “потенціал”,

“територія”, “розвиток”; на другому – дослідити поняття “потенціал території”; на третьому – “економічний потенціал”; на четвертому – “економічний потенціал території”; на п'ятому – “розвиток економічного потенціалу території”.

Розглядаючи тлумачення цієї категорії, варто зазначити, що слово “потенціал” походить від латинського *potentia*, що означає силу, міць, можливість [12]. Саме тому погоджуємося, що категорію “потенціал” можна розглядати з таких позицій:

- потенціал як здатність;
- потенціал як сукупність ресурсів;
- потенціал як результат відносин між суб'єктами господарської діяльності;
- потенціал як можливість [4].

Відповідно до онтологічної картини дисертаційного дослідження, варто звертати увагу на симбіоз цих властивостей, що розкривають його з точки зору науки державного управління.

Імпонує думка колективу авторів [3], які розглядають потенціал як максимальні можливості функціонування територіального утворення з урахуванням чинників впливу шляхом раціонального використання всіх видів ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Категорію “потенціал” можна розглядати як передумову розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях. Саме локальний рівень є найхарактернішою практично-прикладною сферою розвитку економічного потенціалу й уособленням державно-управлінської категорії “територія”.

Влучною є думка В. Мамонової, яка наголошує, що територія – багатофункціональна соціально-економічна система, що має просторове розміщення та відносну відокремленість від зовнішнього середовища, складається з елементів, зв'язків та відносин між ними, а також процесів, що відбуваються через реалізацію різних комбінацій взаємодії елементів системи. Її елементами є населення, природні ресурси, підприємства та органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування. Зв'язки між елементами такої системи відрізняються за типологічними характеристиками і можуть бути вертикальними, що формують відносини підпорядкування; горизонтальними, що зумовлюють взаємодію та відносини співробітництва; зворотними, що відображають певну реакцію на управлінські впливи. Процеси, що відбуваються в територіальній системі, охоплюють усі сфери суспільного життя: політику, управління, економіку, соціум, навколишнє природне середовище, у якому здійснюється життєдіяльність населення [8]. Отже, при використанні категорії “територія” мається на увазі не лише географічний простір, але і частина регіону і держави, яка репрезентує місцевий (локальний) рівень державного управління і знаходиться у сфері компетенції органів місцевого самоврядування та контролюється органами виконавчої влади.

В Енциклопедії з державного управління потенціал території розглядається як сукупність засобів, сил і ресурсів, що характеризують наявний стан території, визначають її конкурентні переваги та можливості розвитку [10, с. 276]. Це поняття розглядається з позицій комплексного підходу, де економічний потенціал є одним із його складників поряд із географічним, демократичним, соціальним та управлінським. Їхнє логічне поєднання є передумовою розвитку території.

Колектив авторів окреслює поняття “потенціал території” як внутрішню властивість, котра в межах геоекосистеми може стосуватися будь-якої соціально-економічної функції. Він трактується як можливості сукупних ресур-

сів і компетенцій об'єкта управління створювати результат для зацікавлених осіб за допомогою реалізації бізнес-процесів [4]. Вважаємо за необхідне доповнити таке тлумачення терміна екологічним складником із позицій забезпечення збалансованості елементів із позицій реалізації концепції сталого розвитку на локальному рівні.

Сучасний економічний словник розглядає категорію економічного потенціалу як сукупну здатність економіки країни, її галузей, підприємств, господарств здійснювати виробничо-економічну діяльність, випускати продукцію, товари, послуги, задовольняти запити населення, суспільні потреби, забезпечувати розвиток виробництва і споживання [13].

Напрацювання науковців є категорією, що змінюється відповідно до кількісних та якісних процесів, які відбуваються у процесі еволюції суспільства. Варто простежити зміну у співвідношенні його різновидів. Узагальнення сучасних наукових напрацювань авторів дає змогу перейти до синтезу поняття "економічний потенціал території" (таблиця).

Розбіжності у тлумаченні серед науковців поняття "економічний потенціал території" породжує наявність певних суперечностей щодо його ідентифікації. Зокрема, теоретичні напрацювання науковців дозволили виокремити такі підходи до його визначення: ресурсний, галузевий, інституціональний, системний, комплексний.

Сутність цих наукових підходів розривається наступним чином.

Ресурсний підхід розглядає розвиток економічного потенціалу території як сукупність ресурсів, що визначають конкурентні переваги території. При цьому вони виступають визначальним фактором виробничого процесу. Саме унікальність ресурсної бази території є стартовою умовою забезпечення сталого розвитку територіальної громади. Ресурсний підхід акцентує увагу на ендогенних чинниках розвитку, тоді як зовнішнє середовище виступає потенційною можливістю максимізувати ефект та реалізувати інтереси суспільства.

Галузевий підхід до економічного потенціалу території пояснює необхідність концентрації спроможностей галузей економіки, розташованих у рамках адміністративно-територіальної системи, задля її ефективної трансформації. Він є успадкованим від пострадянського бачення територіального розвитку, що вбачає економічний розвиток через надання пріоритетності окремим напрямкам.

Інституціональний підхід окреслює економічний потенціал території як цілісну систему ієрархічних відносин, що склалася в межах територіальної громади. Вона складається з формальних та неформальних зв'язків між усіма зацікавленими сторонами у збалансованому розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Цей процес потребує координації з боку держави щодо забезпечення стійкого економічного відтворення.

Системний підхід пояснює економічний потенціал території як єдину систему, що складається з сукупності визначених елементів. Її ефективність функціонування залежить від ступеня взаємодії їх між собою та із зовнішнім середовищем. Таке тлумачення категорії передбачає вивчення всіх частин системи та процесів і зв'язків взаємодії, що пов'язують їх між собою.

Комплексний підхід, визначаючи економічний потенціал території, передбачає інтеграцію та концептуалізацію складників. При цьому враховуються всі аспекти взаємодії елементів задля забезпечення конкурентоспроможності територіальної громади. Такий підхід передбачає єдність процесу управління задля досягнення максимального результату за мінімальних витрат.

Таблиця

Підходи до визначення поняття “економічний потенціал території”

Підход	Автор	Сутність визначення економічного потенціалу території
Ресурсний	Семенов В. Ф., Басюк О. В. [3]	Сукупна здатність наявних в її межах економічних ресурсів забезпечити виробництво максимально можливого обсягу матеріальних благ і послуг, що відповідають потребам суспільства на даному етапі його розвитку
	Ілларіонова О. О. [6]	Сукупність ресурсів території, що використовуються чи можуть бути мобілізовані, приведені в дію для забезпечення розвитку окремої території в інтересах населення, бізнесу та держави
Галузевий	Мочалов Б. М. [5]	Сукупна здатність галузей народного господарства виготовляти промислову, сільськогосподарську продукцію, здійснювати капітальне будівництво, перевозити вантаж, надавати послуги населенню
	Яременко О.М. [16]	Сукупність галузей економіки, підприємств, установ, що виробляють промислову, сільськогосподарську, будівельну продукцію, надають різні послуги виробничого і невиробничого призначення тощо
Інституційно-нальний	Тесла Д. В. [14], Чернюк Д., Самоукін А. І.	Економічний потенціал території - система відносин, що виникають між окремими працівниками, трудовими колективами, а також управлінським апаратом підприємств, установ та галузей господарства
Системний	Давискіба К. В. [1]	Система, що складається з підсистем інвестиційного, інноваційного, природно-ресурсного і трудового потенціалів, кожний з яких характеризується певним кількісним і якісним станом відповідних видів економічних ресурсів
	Макогін З. Я. [7]	Складна система, що починає формуватися на рівні підприємств, домогосподарств, піднімаючись вище і формуючи економічний потенціал галузі, регіону, а також суспільства в цілому
Комплексний	Макаренко М. В. [10]	Комплексне поняття, що включає в себе певні сукупності потенціалів території, залежно від особливостей його розвитку, а також відповідних механізмів і часу залучення їх у господарський обіг із метою підвищення рівня конкурентоспроможності й соціально-економічного розвитку території
	Орлатий М. К, Романюк С. А., Дегтярьова І. О. [11]	Комплекс складників взаємопов'язаних потенціалів – інвестиційного, інноваційного, трудового, природно-ресурсного, виробничого

Відповідно до об'єкта дисертаційного дослідження надалі будемо використовувати системний підхід, який розглядає економічний потенціал території як єдину систему, до складу якої входять окремі підсистеми, що функціонують одночасно, тісно взаємопов'язані та здатні створити синергійний ефект від взаємодії між собою.

Надалі необхідно простежити сутність категорії “розвиток”. У філософському енциклопедичному словнику розвиток трактується як незворотна, спрямована, закономірна зміна матеріальних та ідеальних об'єктів [15]. Тобто за результатами розвитку як процесу відбувається трансформація в новий, більш якісний стан об'єкта управління, що спричинює зміну всіх його компонентів. Ключовими властивостями цього процесу є незворотність змін, удосконалення, ускладнення системи, покращання її структури, збільшення пристосованості до зміни умов зовнішнього середовища.

Узагальнення наукових напрацювань теоретиків дало змогу розширити понятійний апарат науки “Державне управління” власним баченням тлумачення категорії “розвиток економічного потенціалу територій”. На нашу думку, розвиток економічного потенціалу територій – якісні незворотні збалансовані зміни системи взаємопов'язаних потенціалів, що забезпечують раціональне використання ресурсів, ефективне функціонування галузей економіки, побудову впорядкованих суспільних відносин, здатних через синергічну взаємодію забезпечити високий рівень конкурентоспроможності територіальної громади в довгостроковій перспективі.

На нашу думку, розвиток економічного потенціалу території з урахуванням положень триєдиної концепції сталого розвитку має відбуватися шляхом розбудови ресурсного, фінансового, інвестиційного, інноваційного, трудового, соціального, екологічного, організаційного, управлінського, інституційного потенціалів (рисунок).

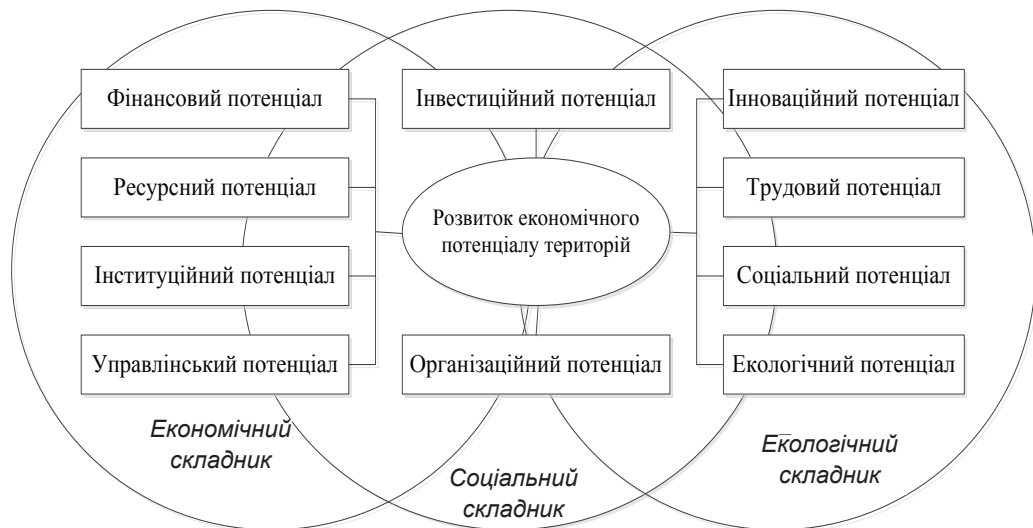

Рисунок. Складники системи сталого розвитку економічного потенціалу територій

До складників ресурсного потенціалу територій включають географічне положення, природні ресурси, землю, усі види виробничих ресурсів.

Фінансовий потенціал територій включає в себе бюджетний процес, установи, фінансово-економічну інфраструктуру, фінансову безпеку та фінансову стійкість адміністративно-територіальної системи.

Інвестиційний потенціал охоплює кількість залучених та нагромаджених інвестиційних ресурсів, наявність сприятливих умов для залучення довгострокових інвестицій, сприятливе інвестиційне середовище.

Елементами інноваційного потенціалу територій є наявність та стан функціонування установ науково-технологічної інфраструктури, інноваційні розробки нової продукції, техніки та технологій, бізнес-інкубатори, інноваційні центри тощо, використання інформаційних систем.

Трудовий потенціал територій характеризується наявністю висококваліфікованого персоналу, рівнем продуктивності праці, інтелектуальним потенціалом населення.

Соціальний потенціал територій визначається рівнем життя населення, якістю та доступністю соціальних послуг, розвитком установ соціальної інфраструктури, перспективами та можливостями для молоді.

Екологічний потенціал територій складається з можливості збереження в належному стані природно-рекреаційних зон, якісної питної води та чистого повітря, наявність організації з перероблення побутових відходів.

Організаційний потенціал територій розкривається у стані брендингу та позиціонування регіону, організованості систем планування та контролю.

Управлінський потенціал територій окреслює досягнення політичного консенсусу, ефективність функціонування органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Інституційний потенціал територій презентує можливість реалізації власного інтересу всіма зацікавленими сторонами щодо розвитку території, бізнес-довіру та бізнес-культури, стан функціонування формальних та неформальних інститутів.

Розвиток економічного потенціалу території повинен відбуватися в рамках триєдиної концепції сталого розвитку. Сутність сталого розвитку території в цьому разі розкривається через динамічні структурні зрушення, що сприяють збалансованому задоволенню сучасних інтересів, але не створюють загрози для реалізації права майбутніх поколінь задовольняти власні потреби, що назрівають.

Сталий розвиток економічного потенціалу територій здійснюється на основі моделі збалансування економічної, екологічної та соціальної сфер за дая підвищення якості життя громадян та забезпечення соціально-економічного розвитку територій. У широкому розумінні це уявляється досягненням потрійного ефекту розвитку щодо економічної (стан територіальної економіки), соціальної (забезпечення бюджетних видатків соціального спрямування, демографічний стан) та екологічної (збереження біосфери на засадах функціонування зеленої економіки, зеленої енергетики, чистого виробництва) сфер життєдіяльності суспільства в межах окремої адміністративно-територіальної одиниці [2].

Кожен із зазначених компонентів системи розвитку економічного потенціалу територій характеризується кількісним та якісним виміром відповідних показників. Цей процес має відбуватися на принципах економічної,

соціальної та екологічної рівноваги, а ефективна реалізація залежить від науково обґрунтованого державного регулювання.

Опис економічного потенціалу території здійснюється на основі засвідчених керівниками даних і документів, які містять інформацію про територію, громаду і раду за комплексом показників і характеристик, що визначаються для кожного складника окремо [10, с. 276]. Документ, що містить у собі вичерпну інформацію про стан розвитку наявного економічного потенціалу території, – паспорт територіальної громади. У ньому міститься: перелік та опис сучасного стану наявної інфраструктури території, географічні дані, перелік громадських об'єднань, інформація про їхню активність у процесі забезпечення стратегічного державного управління.

Якщо розглядати розвиток економічного потенціалу території як систему, то ієрархічно вищою системою для нього буде економічний потенціал регіону, держави та наддержавних утворень. Розуміння того, що території являють собою відкриті системи, які складаються з багатьох підсистем, дозволить виокремити основні чинники, що впливають на його розвиток.

Однак не слід розглядати розвиток економічного потенціалу більш високого ієрархічного рівня як просту суму потенціалів більш нижчого рівня. Це пояснюється такою властивістю, як синергізм складних систем. Вони з'являються в результаті взаємодії всіх елементів даної системи і не відстежуються в жодному окремо. Відповідно можна стверджувати, що економічний потенціал території може значно перевищувати суму економічних потенціалів суб'єктів господарювання, що функціонують. При цьому відбувається і зворотний зв'язок – розмір економічного потенціалу окремого економічного суб'єкта визначається величиною і рівнем розвитку економічного потенціалу території, на якій його розташовано.

Варто наголосити на тому, що розвитку економічного потенціалу території властива певна унікальність. Відповідно цей процес в окремій адміністративно-територіальній одиниці відбуватиметься завдяки притаманним лише йому властивостям та можливостям.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Таким чином, розкриття сутності і значення розвитку економічного потенціалу території є важливою передумовою науково обґрунтованого державного управління на місцевому рівні. Оскільки розуміння системності цього процесу, всіх складників та взаємозв'язків між ними є передумовою успішного використання відповідних інструментів механізму державного регулювання розвитку економічного потенціалу території. Саме такий підхід є запорукою здійснення ефективної регіональної та державної економічної політики, що покликані забезпечити збалансованість економічного, соціального та екологічного складників розвитку територіальних систем.

Список використаних джерел

1. Давискіба К. В. Економічний потенціал регіону та його ефективне використання в умовах ринкової трансформації : автореф. ... канд. екон. наук за спец. 08.10.01 – розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Харків, 2005. 20 с.
2. Дем'янюк А. В. Сучасні підходи до забезпечення сталого розвитку територій в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1083–1087.
3. Дослідження рівня використання економічного потенціалу регіону : монографія / за ред. В. Ф. Семенова, О. І. Руденко. Одеса : Одес. нац. екон. ун-т, 2012. 150 с.
4. Жувагіна І. О., Когутенко К. С. Загальнонаукові підходи до формування економічного потенціалу підприємств торгівлі. *Ефективна економіка*. 2018. № 5.

5. Экономический потенциал развитого социализма / под ред. Б. М. Мочалова. Москва : Знание, 1982. 604 с.
6. Илларионова Е. А. Экономический потенциал региона: содержание, оценка, предпосылки сбалансированного развития : автореф. ... канд. экон. наук по спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством (региональная экономика). Курск, 2015. 25 с.
7. Макогін З. Я. Вплив ПІІ на економічне зростання регіонів України. *Економіка та держава*. 2014. № 5. С. 20–25.
8. Мамонова В. В. Методологія управління територіальним розвитком : монографія. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2006. 196 с.
9. Майстро С. В. Теоретико-методологічні засади реалізації державної економічної політики. *Теорія та практика державного управління*. 2013. № 2. С. 35–41.
10. Набока Л. В. Потенціал територіальної громади. *Енциклопедія державного управління* : у 8 т. Т. 5: Територіальне управління / наук.-ред. колегія : О. Ю. Амосов, О. С. Ігнатенко та ін. ; заг. ред. О. Ю. Амосова, О. С. Ігнатенко, А. О. Кузнецова. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2011. С. 276–278.
11. Ресурсний потенціал регіону : навч. посіб. / авт.-упоряд. : М. К. Орлатий, С. А. Романюк, І. О. Дегтярьова та ін. ; за заг. ред. М. К. Орлатого. Київ : НАДУ, 2014. 724 с.
12. Словарь иностранных слов / под ред. М. Васюкова. Москва : АСТ, 1972. 346 с.
13. Современный экономический словарь / укл. : Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. 2-е изд., испр. Москва : ИНФРА-М, 1998. 479 с.
14. Тесля Д. В., Шульц С. Л. Ринковий потенціал регіону: сутність і його складові. *Регіональна економіка*. 2014. № 2. С. 27–37.
15. Философский энциклопедический словарь / редкол. : С. С. Аверинцев и др. 2-е изд. Москва : Сов. энцикл., 1989. 815 с.
16. Яременко О. М. Економічна природа платежів за користування природними ресурсами. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 2. С. 28–32.

Ivanov D. V.,

*Postgraduate Student of Economic Policy and Management Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0003-2130-8824

THEORETICAL APPROACHES TO DETERMINING THE ESSENCE OF DEVELOPMENT OF ECONOMIC POTENTIAL OF TERRITORIES AS A STATE-ADMINISTRATIVE CATEGORY

The article reveals theoretical approaches to determining the essence of the territories economic potential development as a public administration category.

The category “potential” can be considered as a precondition for development at the national, regional and local levels. The local level is the most practical and applied sphere of economic potential development and the personification of the state-administrative category “territory”.

Theoretical works of scientists are systematized, which allowed to single out resource (as a set of resources that determine the competitive advantages of the territory), sectoral (the need to concentrate the capabilities of economic sectors located within the administrative-territorial system), institutional (holistic system of hierarchical relationships within the community), system (a single system consisting of a set of defined elements), complex (integration and conceptualization of all components) approaches to the definition of the “territory economic potential”.

It has been offered the own vision of interpretation of the category “territory economic potential development” as high-quality irreversible balanced changes of system of interconnected potentials providing rational using of resources, effective functioning of sectors of economy, construction of the ordered public relations capable through synergistic interaction to provide high level of competitiveness in community.

According to the author, the components of the territory economic potential development, taking into account the provisions of the threefold concept of sustainable development should be through the development of resource, financial, investment, innovation, labor, social, environmental, organizational, managerial, institutional potentials.

The territory economic potential development should be considered as a system where the hierarchically higher system for it will be the economic potential of the region, state and supranational formations.

The territory economic potential development is characterized by a certain uniqueness. Accordingly, this process in a separate administrative-territorial unit will take place due to its inherent properties and capabilities.

Keywords: state regulation, mechanism of state regulation, economic potential, economic potential of the territory, development of economic potential of the territory.

References

1. Davyskiba, K.V. (2005). Ekonomichniy potentsial rehionu ta yoho efektyvne vykorystannia v umovakh rynkovoï transformatsii. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].
2. Demianiuk, A.V. (2017). Suchasni pidkhody do zabezpechennia staloho rozvytku terytorii v Ukraini. *Ekonomika i suspilstvo*, 13, 1083–1087 [in Ukrainian].
3. Doslidzhennia rivnia vykorystannia ekonomichnoho potentsialu rehionu (2012). V.F. Semenov, O.I. Rudenko (Eds.). Odesa: Odeskyi natsionalnyi ekonomichniy universytet [in Ukrainian].
4. Zhuvahina, I.O., Kohutenko, K.S. (2018). Zahalnonaukovi pidkhody do formuvannia ekonomichnoho potentsialu pidpriemstv torhivli. *Efektivna ekonomika*, 5 [in Ukrainian].
5. Ekonomicheskij potentsial razvitogo socializma. (1982). B.M. Mochalov (Ed.). Moscow: Znanie [in Russian].
6. Illarionova, E.A. (2015). Ekonomicheskij potentsial regiona: sodержanie, ocenka, predposylki sbalansirovannogo razvitiya. Extended abstract of candidate's thesis. Kursk [in Russian].
7. Makohin, Z.Ia. (2014). Vplyv PII na ekonomichne zrostannia rehioniv Ukrainy. *Ekonomika ta derzhava*, 5, 20–25 [in Ukrainian].
8. Mamonova, V.V. (2006). Metodolohiia upravlinnia terytorialnym rozvytkom. Kharkiv: Mahistr [in Ukrainian].
9. Maistro, S.V. (2013). Teoretyko-metodolohichni zasady realizatsii derzhavnoi ekonomichnoi polityky. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, 2, 35–41 [in Ukrainian].
10. Naboka, L.V. (2011). Potentsial terytorialnoi hromady. Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia: u8 t. T. 5: Terytorialne upravlinnia/nauk.-red.kolehiia: O.Iu. Amosov, O.S. Ihnatenkota in.; O.Iu. Amosov, O.S. Ihnatenko, A.O. Kuznietsov (Eds.). Kharkiv: Mahistr. 276–278 [in Ukrainian].
11. Resursnyi potentsial rehionu. (2014). / avt.-uporiad.: M.K. Orlaty, S.A. Romaniuk, I.O. Dehtiarova ta in.; M.K. Orlaty (Ed.). Kyiv: NADU [in Ukrainian].
12. Slovar inostrannykh slov (1972). M. Vasyukov (Ed.). Moscow [in Russian].
13. Rayzberg, B.A., Lozovskiy, L.Sh., Starodubtseva, E.B. *Sovremennyiy ekonomicheskii slovar: 2-e izd., ispr.* Moscow: INFRA-M [in Russian].
14. Teslia, D.V., Shults, S.L. (2014). Rynkovyi potentsial rehionu: sutnist i yoho skladovi. *Rehionalna ekonomika*, 2, 27–37 [in Ukrainian].
15. Filosofskiy entsiklopedicheskii slovar (1989). S.S. Averintsev i dr. (Eds.). 2-e izd. Moscow: Sov. Entsikl [in Russian].
16. Yaremenko, O.M. (2014). Ekonomichna pryroda platezhiv za korystuvannia pryrodnykh resursamy. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, 2, 28–32 [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 15.05.2020 р.